

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/10/2025
Identifikačné číslo spisu:	6407212505
Dátum vydania rozhodnutia:	26.11.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6407212505.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Ing. V. L., PhD, narodenej XX. Q. XXXX, A., Q. 2, zastúpenej advokátom JUDr. Petrom Arendackým, Bratislava, Železničiarska 13, proti žalovaným 1/ F. W., narodenému XX. P. XXXX, K. č. XX, 2/ F. T., narodenému XX. Q. XXXX, K. č. XX, oboch zastúpených JUDr. Jaroslavom Polkorábom, Žiar nad Hronom, Hviezdoslavova 284/50, 3/ V. V., narodenému XX. Q. XXXX, K. č. XXX, zastúpenému AK Líška & Partners s.r.o., Žiar nad Hronom, A. Hlinku 736/3, IČO: 47235926, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Adrian Líška, 4/ Slovenskej republiky, za ktorú koná Slovenský pozemkový fond, Bratislava, Búdková 36, IČO: 17335345, o vydanie veci, vedenom na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 7C/223/2007, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. januára 2024 sp. zn. 14Co/56/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný 3/ má voči žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Žalovaným 1/, 2/ a 4/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) ostatným rozsudkom zo 14. novembra 2022 č. k. 7C/223/2007-1335 zamietol žalobu a žalovaným 1/ až 4/ (ďalej spolu aj „žalovaní“) priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

1.1. Z obsahu pripojeného spisu totožného súdu sp. zn. 6C/226/2009 mal prvostupňový súd za preukázané, že žalobkyňa podala dňa 02. októbra 2009 žalobu na určenie vlastníckeho práva, ktorá sa týkala (aj) tých istých nehnuteľností. Prvostupňový súd v tomto konaní žalobu v celom rozsahu zamietol. Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) v rozhodnej časti napadnutý rozsudok potvrdil; toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 30. októbra 2010. Proti tomuto odvolaciemu uzneseniu podala žalobkyňa dovolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) uznesením sp. zn. 1Cdo/98/2011 (prvostupňový

súd nesprávne uvádzal sp. zn. 1Cdo/98/2019, pozn.) tak, že dovolanie odmietol; dovolacie rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 4. novembra 2013 (ústavnú sťažnosť žalobkyne proti tomuto dovolaciemu rozhodnutiu odmietol Ústavný súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. II. ÚS 258/2015, pozn.). Prvostupňový súd uzavrel, že v rámci konania sp. zn. 6C/226/2009 vlastnícke právo sporných nehnuteľností v prospech žalobkyne nevyplynulo.

1.2. Ďalej súd s poukazom na aktuálny výpis z LV č. XXX k.ú. K. uviedol, že evidovanými podielovými spoluvlastníkmi k sporným nehnuteľnostiam sú žalovaní 1/ a 2/, a to na základe uznesenia z 09. augusta 2017 sp. zn. 19D/45/2017; žalovaní 3/ a 4/ neboli podľa príslušných výpisov z LV nikdy evidovaní ako vlastníci k predmetným nehnuteľnostiam.

1.3. Prvostupňový súd uzavrel, že aplikujúc ustanovenie § 126 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“) „na samotnú žalobu podľa jej obsahu súd konštatuje, že v priebehu konania označená žalobkyňa nikdy nebola vlastníčkou predmetných nehnuteľností identifikovaných na LV č. XXX a taktiež mal preukázané, že žalobkyňa nikdy nedisponovala a nedisponuje aktívnou legitimáciou pre úspešné uplatnenie nároku podľa § 126 OZ“.

1.4. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Proti prvostupňovému rozsudku podala žalobkyňa odvolanie. Odvolací súd rozsudkom z 30. januára 2024 sp. zn. 14Co/56/2023 prvostupňový rozsudok potvrdil a zaviazal žalobkyňu platiť žalovaným náhradu odvolacích trov.

2.1. Po rekapitulácii dôvodov predchádzajúcich troch zrušujúcich rozhodnutí v danej veci odvolací súd vo vzťahu k ostatnému prvostupňovému rozsudku uviedol, že prvostupňový súd „... s prihliadnutím na výsledok konania vedeného Okresným súdom Žiar nad Hronom sp. zn. 6C/226/2009 o určenie vlastníckeho práva ... rozhodol a konštatoval, že otázka vlastníckeho práva žalobkyne bola meritórne posúdená v uvedenom konaní, v ktorom však žalobkyňa nepreukázala existenciu svojho tvrdeného vlastníckeho práva“. Uvedený záver bol podľa názoru odvolacieho súdu správny len čiastočne, keďže žalobcovia (žalobkyňa a jej manžel) v priebehu uvedeného konania viackrát menili žalobu, pričom tak v uvedenom ani iných konaniach žalobkyňa nedosiahla rozhodnutie o určení jej vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ku ktorým je v súčasnosti vlastníctvo evidované a zapísané v prospech žalovaných 1/ a 2/. Pokiaľ v tomto konaní žalobkyňa žiada vydanie a vypratanie ňou označených nehnuteľností, ako formu ochrany jej tvrdeného vlastníckeho práva, základným predpokladom pre úspech žaloby je práve preukázanie vlastníckeho práva k označeným nehnuteľnostiam. V tejto súvislosti odvolací súd zdôraznil, že je výlučne zodpovednosťou žalobcu, či uplatní svoje právo na súde a je zodpovednosťou žalobcu, ako pána sporu, vymedziť predmet konania. Uvedené sa žalobkyni v konaní o určenie vlastníckeho práva a ani v konaní o vydanie veci preukázať nepodarilo a žaloba o vydanie veci tak smeruje jednak proti vlastníkom označených nehnuteľností - žalovaným 1/ a 2/, ktorým vyplýva vlastníctvo podľa údajov zapísaných v katastri nehnuteľnosti a jednak proti osobám, ktorým neprináleží ani vlastnícky, ani užívací vzťah k uvedeným nehnuteľnostiam. Bolo preto nutné konštatovať, že žalobkyňa nepreukázala, že by jej patrilo vlastnícke právo k ňou označeným nehnuteľnostiam, ktoré je nevyhnutným predpokladom pre vyhovieť žalobe o vydanie.

2.2. Odvolací súd ďalej uviedol, že otázku určenia vlastníckeho práva si konajúci súd v žalobe o vydanie veci nemohol vyriešiť ani prejudiciálne, nakoľko žalobkyňa tvrdila svoje vlastnícke právo z dôvodu viacerých rôznych režimov nadobudnutia, keď svoje vlastnícke právo nepriamo odvodzovala od rozhodnutia konfiškačnej komisie, rozhodnutia o dekonfiškácii, ktoré sa oba týkali jej právnych predchodcov, zároveň nadobudnutie vlastníckeho práva tvrdila na základe dedenia a tiež v konaní sp. zn. 6C/226/2009 tvrdila spolu s manželom, že nimi označené parcely nadobudli vydržaním a to v celosti. Na preukázanie svojich tvrdení o jednotlivých dôvodoch a tituloch nadobudnutia tvrdeného vlastníckeho práva však žalobkyňa neoznačila dôkazy, ktoré by mali preukazovať existenciu jej výlučného vlastníckeho práva. „Uvedenú otázku nebolo dôvodné, účelné a hospodárne prejudiciálne riešiť v konaní o vydanie a vypratanie nehnuteľností, keď rozsah dokazovania potrebného pre prípadné (prejudiciálne) rozhodnutie o určení vlastníckeho práva, by výrazne prekročoval potreby pre rozhodnutie o vydaní a vyprataní veci, keď samotné konanie o vydanie veci je vedené šesťnásť rokov“. Odvolací súd opakovane zdôraznil, že žalobkyňa dosiaľ v žiadnom súdnom konaní nepredložila dôkaz, ktorý by svedčil o jej výlučnom vlastníctve, pričom zodpovednosť za výsledok sporu, a teda i dôkazná iniciatíva spočíva

výlučne na žalobcovi v časti nároku, v ktorom tvrdí jeho dôvodnosť a takúto zodpovednosť nemožno prenášať na súd, t.j. nemožno požadovať, aby súd v konaní o vydanie veci, založenom na zásade kontradiktórnosti, sám, bez náležitých dôkazných návrhov vykonával rozsiahle dokazovanie, presahujúce potreby rozhodnutia o veci, za účelom zistenia, či je žalobkyňa spôsobilá vyvrátiť údaje zapísané v liste vlastníctva, ktoré sú v zmysle zásady materiálnej pravdy hodnoverné, ak sa nepreukáže opak a podľa ktorých vlastníctvo svedčí žalovaným 1/ a 2/. Podania žalobkyne boli síce rozsiahle, avšak obsahovo nekonzistentné, zmätočné, v mnohých prípadoch i nezrozumiteľné a vzájomne si odporujú (viď i formulovanie žalobných petitov v konaní Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 6C/226/2009). Bolo na žalobkyni aby súdu jasne uviedla, ku ktorým nehnuteľnostiam tvrdí nadobudnutie vlastníckeho práva, na základe akého právneho dôvodu alebo titulu (dedenie, vydržanie, rozhodnutie štátneho orgánu) a aby k uvedeným tvrdeniam označila alebo predložila dôkazy, ktoré takéto tvrdenia preukazujú. I reťazenie tvrdených nadobúdacích titulov je povinná v konaní preukázať tá sporová strana, ktorá uvedené tvrdí.

2.3. Nad rámec odvolací súd - z podkladov predložených v tomto konaní, i v konaní sp. zn. 6C/226/2009 - realizoval v bodoch 35. až 39. jeho dôvodov skutkovú rekonštrukciu spornej vlastníckej genézy (aj) na základe ktorej konštatoval nedôvodnosť podanej žaloby. Konkrétne poukázal na konfiškáciu majetku právnych predchodcov sporových strán (žalobkyne a pôvodného žalovaného), a to na základe rozhodnutia konfiškačnej komisie v Kremnici zo 04. decembra 1946 č. XX/XX-XX/IV, ktoré sa týkalo pozemnoknižných vložiek č. XX, XXX, XXX, XXX, XXX a XXX. Ďalej poukázal na dekonfiškačné rozhodnutie komisie v sídle Národného výboru v Kremnici č. XX/XX-X/VI., č. ONV: XXX/XXXX zo 04. decembra 1946 vydané v prospech otca žalobkyne, ktoré sa týkalo pozemnoknižnej vložky č. XXX (tam uvedené parcely boli predtým vo vlastníctve jeho matky R. rodenej G., a to v jednej 1). Na tomto titule žalobkyňa požiadala o prejednanie novoobjaveného majetku po svojom otcovi a následne notár v konaní sp. zn. D 343/93, Dnot 103/93 vydal osvedčenie o dedičstve z ktorého vyplývalo, že pozemky v k.ú. K., zapísané v pozemkovoknižnej vložke XXX, XXX, XXX, XXX, XX a v pozemkovoknižnej vložke XXX, konkrétne parc. č. XXX o výmere 1672 m², parc. č. XXX o výmere 450 m² a parc. č. XXX o výmere 180 m² v podiele 1-vice nadobudla žalobkyňa. Pokiaľ však išlo o parc. č. XXX, XXX, XXX a XXX, pôvodne vedené v pozemkovoknižnej vložke č. XXX, súd v predmetnom konaní, ale ani v konaní vedenom pod sp. zn. 6C/226/2009 nemal na základe žalobkyňou a jej manželom predložených dôkazov preukázané, že by tieto nehnuteľnosti patrili do vlastníctva Q. R., t.j. právneho predchodcu žalobkyne. Uvedené nevplývalo ani z listinného dôkazu predloženého v konaní sp. zn. 6C/226/2009 - listiny vydané poverením pôdohospodárstva pozemkovej reformy pracovná skupina Zvolen, ani zo zápisnice zo dňa 30. júla 1948. Súd konajúci vo veci určenia vlastníctva zistil a konštatoval, že skutočnosť, že vyššie uvedené parcely (t.j. XXX, XXX, XXX, XXX) neboli nikdy pridelené právnomu predchodcovi žalobkyne, Q. R., preukazuje aj to, že práve v roku 1958 odpredal ako konfiškát tvoriaci vlastníctvo Československého štátu, parc. č. XXX - záhrada o výmere 437 m² (pôvodne vedená v pozemkovoknižnej vložke XXX) Československý štát rodičom žalovaného H. R. a R. G., ktorí následne v roku 1960 uvedenú parcelu č. XXX predali svojmu synovi W. R.. V súdnom konaní bolo preukázané iba to, že Q. R. požiadal o uvoľnenie spod konfiškácie majetku vedeného v pozemnoknižných vložkách XXX, XXX a XX, a to na základe žiadosti zo 06. marca 1956, avšak samotná žiadosť nenahrádzala prídelovú listinu a ani výmer, ktoré by ako verejné listiny i v súčasnosti boli spôsobilé preukázať vlastníctvo prídelcov k prideleným nehnuteľnostiam a boli by vkladu schopnými listinami. V neposlednom rade odvolací súd poukázal na to, že už odvolací súd vo veci sp. zn. 6C/226/2009 medzi iným uviedol, že ak sa mala stať vlastníčkou žalobkyňa na základe vydržania (nezdedených častí) „nedoložilo sa, ako sa konfiškovaný majetok z vložky XXX mal prejsť do vlastníctva žalobkyne 1/ tak, aby sa táto mohla nazdávať, že jej vlastnícky patrí". Žalobkyňa tak v tomto i predchádzajúcom konaní nepredložila listinné dôkazy, ktoré by nasvedčovali jej vlastníckemu právu k sporným nehnuteľnostiam. Odvolací súd záverom abstrahoval záver, že po právnom predchodcovi žalobkyne prešlo vlastnícke právo (dedením) už v podieloch 1 a to k pôvodnej parcele č. XXX a XXX zapísanej v pozemnoknižnej vložke XXX (a teda nie v celosti ako tvrdí a žalovala žalobkyňa) a zároveň pokiaľ sa týka parciel pôvodne zapísaných v pozemnoknižnej vložke XXX (t.j. č. XXX, XXX a XXX, XXX), žalobkyňa v konaní nepredložila žiadny dôkaz, ktorý by preukazoval, že by majetok zapísaný v tejto vložke patrila pôvodne do vlastníctva jej otca (jej právneho predchodcu), od ktorého vlastnícke právo odvodzuje i žalobkyňa.

2.4. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP, § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP.

3. Žalobkyňa (ďalej aj ako „dovolateľka“) podala proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. V rozsahom obsiahlom podaní (na 23 stranách) a cez prizmu ňou vnímaného skutkového a právneho stavu, v polemike so závermi nižších súdov a v spochybňovaní správnosti ich rozhodnutí navrhla, aby dovolací súd zrušil napadnuté odvolacie rozhodnutie, vec mu vrátil na ďalšie konanie a priznal jej náhradu dovolacích trov.

3.1. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f) CSP namietala, že (i) nižšie súdy jej odmietli vydať navrhnuté dôkazy (notárske zápisnice o vydržaní predmetu sporu žalovanými), (ii) „odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu je nepreskúmateľné ... a arbitrárne, neobsahuje relevantné odpovede na právne otázky nastolené v priebehu prvostupňového konania i v odvolaní“. Ďalej v nesúrodnom a čiastočne neurčitom a zmätočnom slede uvádzala, že v konaní bola aktívne vecne legitimovaná, čo vyplývalo z predchádzajúceho zrušujúceho odvolacieho rozhodnutia, že odvolací súd nezohľadnil ňou doručené listinné dôkazy dňa 30. januára 2024, že sa prvostupňový súd neriadil právnym názorom vysloveným v predchádzajúcom zrušujúcom odvolacom rozhodnutí, že odvolací súd porušil zásadu uvedenú v § 390 CSP, že rozhodnutím odvolacieho súdu bola prelomená účinnosť konfiškačných rozhodnutí.

3.2. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP namietala, že sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe, „a to v otázke nadobúdania a platnosti (trvaní) vlastníctva u skonfiškovaných a následne pridelených pozemkoch ako o uzavretých právnych stavoch, ktorú odvolací súd rieši v rozpore s rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR (NS SR 4Cdo/123/2003)“.

4. Žalovaný 3/ vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhol toto dovolanie zamietnuť a priznať mu náhradu dovolacích trov. V podstatnom poukázal na správne právne závery nižších súdov. Uviedol, že žalobkyňa nepredložila dôkaz, ktorý by svedčil o jej výlučnom vlastníctve k ňou označeným nehnuteľnostiam.

5. Žalovaný 1/ a 2/ sa k dovolaniu nevyjadrili.

6. Žalovaný 4/ sa vo svojom vyjadrení k dovolaniu stotožnil s rozhodnutiami nižších súdov. Uviedol, že dovolanie ani žaloba nesmeruje proti nemu.

7. Žalobkyňa k vyjadreniu žalovaného 3/ a 4/ v podstatnom zotrvala na podanom dovolaní v celom rozsahu, citujúc viaceré procesnoprávne a hmotnoprávne ustanovenia, či súdne rozhodnutia.

8. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) uvádza nasledovné:

9. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Dovolací súd nie je súdom tretej inštancie, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Uvedené platí o to viac, ak dovolateľ v rámci podaného dovolania v podstate zopakuje jeho predsúdnu argumentáciu, v rámci ktorej (skôr) polemizuje so skutkovými a právnymi závermi súdov, spochybňuje ich správnosť, či kritizuje prístup súdu k právnemu posudzovaniu veci, čo v prevažnom rozsahu bol prípad aj tohto dovolania.

10. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

11. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad.

12. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

13. Dovolateľka vyvodzuje prípustnosť ňou podaného dovolania (aj) z § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13.1. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

13.2. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobkyne, že v konaní došlo k ňou tvrdeným vadám zmätočnosti.

14. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

15. Žalobkyňa v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP v podstatnom namietala nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť napadnutého odvolacieho rozhodnutia, ktoré neobsahuje relevantné odpovede na právne otázky nastolené v priebehu prvostupňového konania i v odvolaní (bod 3.1.).

16. Dovolací súd opakovane pripomína, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní v zásade nemá možnosť

vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených odvolacím súdom, ani prieskumu nim vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly má síce dovolací súd možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd uvádza, že tieto vady v prejednávanej veci nezistil.

17. Podľa názoru dovolacieho súdu i keď nepreskúmateľnosť, nedostatok dôvodov, či arbitrárnosť je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, v prejednávanej veci ani v tomto ohľade o taký prípad nešlo. Dovoláním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i rozhodujúce skutočnosti, na základe ktorých vyvodil svoje právne závery vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku dovolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Nosné dôvody dovolacieho súdu spočívali v závere, že žalobkyňa v tomto konaní a ani v iných konaniach nepreukázala, že by jej patrilo vlastnícke právo k ňou označeným nehnuteľnostiam, ktoré je nevyhnutným predpokladom pre vyhovieť žaloby o vydanie nehnuteľností v rámci žalobkyňou požadovanej ochrany vlastníckeho práva podľa § 126 OZ. V tejto súvislosti uviedol, že otázku určenia vlastníckeho práva si pri navrhovanom petite o vydanie veci nemohli nižšie súdy vyriešiť ani prejudiciálne, nakoľko žalobkyňa tvrdila svoje vlastnícke právo z dôvodu viacerých rôznych režimov nadobudnutia, keď svoje vlastnícke právo nepriamo odvodzovala od rozhodnutia konfiškačnej komisie, rozhodnutia o dekonfiškácii, ktoré obe sa týkali jej právnych predchodcov, zároveň nadobudnutie vlastníckeho práva tvrdila na základe dedenia a tiež v konaní sp. zn. 6C/226/2009 tvrdila spolu s manželom, že nimi označené parcely nadobudli vydržaním. Uvedené spôsoby nadobudnutia vlastníctva však žalobkyňa v konaní nepreukázala a navyše nebolo ani dôvodné, účelné a hospodárne ich prejudiciálne riešiť v konaní o vydanie a vypratanie nehnuteľnosti, keď rozsah dokazovania potrebného pre prípadné (prejudiciálne) rozhodnutie o určení vlastníckeho práva, by výrazne prekračoval potreby pre rozhodnutie o vydaní a vyprataní veci, keď samotné konanie o vydanie veci je vedené už šesťnásť rokov. Tu poukázal odvolací súd tiež na to, že žalobkyňa dosiaľ v žiadnom súdnom konaní (tomto ani predchádzajúcich) nepredložila dôkaz, ktorý by svedčil o jej výlučnom vlastníctve, pričom zodpovednosť za výsledok sporu, a teda i dôkazná iniciatíva spočívala výlučne na nej a takúto zodpovednosť nemožno prenášať na súd, t.j. nemožno požadovať, aby súd v konaní o vydanie veci, založenom na zásade kontradiktórnosti, sám, bez náležitých dôkazných návrhov vykonával rozsiahle dokazovanie, presahujúce potreby rozhodnutia o veci, za účelom zistenia, či je žalobkyňa spôsobilá vyvrátiť údaje zapísané v liste vlastníctva, ktoré sú v zmysle zásady materiálnej pravdy hodnoverné, ak sa nepreukáže opak a podľa ktorých vlastníctvo svedčí žalovaným 1/ a 2/. Podania žalobkyne boli síce rozsiahle, avšak obsahovo nekonzistentné, zmätočné, v mnohých prípadoch i nezrozumiteľné a vzájomne si odporovali (viď i formulovanie meniacich sa žalobných petítov v konaní Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 6C/226/2009). Bolo na žalobkyni aby súdu jasne uviedla, ku ktorým nehnuteľnostiam tvrdí nadobudnutie vlastníckeho práva, na základe akého právneho dôvodu alebo titulu (dedenie, vydržanie, rozhodnutie štátneho orgánu) a aby k uvedeným tvrdeniam označila alebo predložila dôkazy, ktoré takéto tvrdenia preukazujú. I reťazenie tvrdených nadobúdacích titulov je povinná v konaní preukázať tá sporová strana, ktorá uvedené tvrdí, uzavrel odvolací súd. Obiter dictum odvolací súd - z podkladov predložených v tomto konaní, i v konaní sp. zn. 6C/226/2009 - realizoval v bodoch 35. až 39. jeho dôvodov skutkovú rekonštrukciu spornej vlastníckej genézy (aj) na základe ktorej konštatoval nedôvodnosť podanej žaloby. Výslovené právne závery v kontexte so zisteným skutkovým

stavom nemožno považovať za celkom zjavne neodôvodnené resp. právne nekonformné. Uvedené podľa názoru dovolacieho súdu platí o to viac, ak predmet tohto sporu v jeho podstate koreluje s predchádzajúcimi pokusmi žalobkyne o zjednanie nápravy v podobných súvislostiach [6C/226/2009 (prvostupňový súd), 13Co/154/2010 (odvolací súd), 1Cdo/98/2011 (najvyšší súd), II. ÚS 258/2015 (ústavný súd)]. V okolnostiach danej veci nebolo porušené ani právo žalobkyne na prístup k súdu, keďže rozhodnutia nižších súdov nezamedzujú žalobkyni v budúcnosti sa prípadne domáhať určenia či ochrany vlastníctva (aj) k sporným nehnuteľnostiam, avšak dostatočne právne kvalifikovaným spôsobom, čo v doterajšom jej prístupe zatiaľ absentovalo. Dovolateľka preto nedôvodne argumentovala, že rozhodnutie odvolacieho súdu je v namietanom rozsahu nepreskúmateľné resp. nedostatočne odôvodnené; pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

18. Žalobkyňa tiež namietala, že odvolací súd nezohľadnil ňou doručené listinné dôkazy dňa 30. januára 2024, že sa prvostupňový súd neriadil právnym názorom vysloveným v predchádzajúcom zrušujúcom odvolacom rozhodnutí, že odvolací súd porušil zásadu uvedenú v § 390 CSP (bod 3.1.).

18.1. V súvislosti s listinnými dôkazmi doručenými žalobkyňou odvolaciemu súdu treba dať za pravdu žalobkyni, že toto podanie s prílohami bolo odvolaciemu súdu doručené dňa 30. januára 2024 (č. l. 1458 súdneho spisu), teda v deň, kedy bolo vyhlásené odvolacie rozhodnutie, a nie až 05. februára 2024, ako to tvrdí odvolací súd v bode 16. jeho dôvodov. Uvedená časová disproporcia však sama o sebe nie je pre prípadné zistenie porušenia práva na spravodlivý proces podstatná, pretože doručovaná notárska zápisnica č. N. osvedčovala vydržanie vlastníckeho práva žalovaným 3/ k nehnuteľnostiam na LV XXX, ktoré sa netýkali predmetu žaloby. Toto nakoniec prvostupňový súd už predtým oznámil žalobkyni (č. l. 1447 súdneho spisu). V neposlednom rade ak žalobkyňa tento dôkaz považovala za kľúčový (hoci takým nebol, pozn.) celkom zjavne ho nepredložila odvolaciemu súdu v lehote uvedenej v ustanovení § 373 ods. 4 CSP.

18.2. Pokiaľ žalobkyňa namietala, že prvostupňový súd sa neriadil právnym názorom vysloveným odvolacím súdom v jeho predchádzajúcom zrušujúcom uznesení, odvolací súd primerane dostatočným spôsobom na to reagoval v bode 23. až 23.3. jeho dôvodov. Treba v tejto súvislosti uviesť, že išlo o celkom tri predchádzajúce rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorých odvolací súd zrušil prvostupňové rozhodnutie z procesných dôvod (uznesenie z 10. marca 2009), pre neskončenie veci vedenej pod sp. zn. 6C/226/2009 (uznesenie z 19. septembra 2017) a v treťom prípade išlo o zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalobcu, keď podľa názoru odvolacieho súdu neboli splnené podmienky pre vydanie takéhoto rozsudku (uznesenie z 31. mája 2021). Ani v tomto prípade preto námietka žalobkyne nebola oprávnená.

18.3. Žalobkyňa tiež namietala, že odvolací súd porušil zásadu uvedenú v § 390 CSP. K uvedenej námietke sa odvolací súd vyjadril v bode 22. jeho dôvodov. Avšak z pohľadu najvyššieho súdu podstatnou k uvedenej námietke je skutočnosť, že táto smerovala proti ostatnému odvolaciemu rozhodnutiu (teraz posudzovanému), teda proti rozsudku z 30. januára 2024, ktorým odvolací súd nezrušil prvostupňové rozhodnutie, ale ktorým vo veci rozhodol; preto v tomto dovolacom konaní nie je aktuálna. Nič nebránilo žalobkyni v minulosti prípadne namietat procesný postup v zmysle ustanovenia § 390 CSP napr. proti ostatnému zrušujúcemu odvolaciemu rozhodnutiu.

19. Nakoniec dovolací súd uvádza, že pri posudzovaní žalobkyňou namietaných vád v zmysle § 420 písm. f) CSP, správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je v zásade relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP

20. Podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu

20.1. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom

právnym posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

20.2. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

20.3. V neposlednom rade dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Rovnako je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

21. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP namietala, že sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe, „a to v otázke nadobúdania a platnosti ... vlastníctva u skonfiškovaných a následne pridelených pozemkoch ako o uzavretých právnych stavoch...“.

22. Nevyhnutnou podmienkou prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP je, že sa týka právnej otázky, na riešení ktorej založil odvolací súd svoje rozhodnutie. Toto ustanovenie dopadá len na takú právnu otázku, ktorú: a/ odvolací súd riešil [neponechal ju nepovšimnutou a pri svojich právnych úvahách nedotknutou, ale ju riadne nastolil, vysvetlil jej podstatu, vyjadril vo vzťahu k nej svoje právne úvahy (prípadne možnosti odlišných prístupov k jej riešeniu) a vysvetlil jej riešenie a tiež dôvody, so zreteľom na ktoré zvolil práve riešenie, na ktorom založil svoje rozhodnutie], a b/ (zároveň) sa odvolací súd pri jej riešení odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Otázka, ktorou sa strany sporu, prípadne aj súd v konaní síce zaoberali, na vyriešení ktorej ale nie je v konečnom dôsledku založené dovolaním napadnuté rozhodnutie, nie je relevantná v zmysle tohto ustanovenia.

23. Žalobkyňa v rámci podaného dovolania formulovala otázku týkajúcu sa „nadobúdania a platnosti ... skonfiškovaných a následne pridelených pozemkoch“. V okolnostiach posudzovanej veci však nastolená otázka mala/mohla mať svoj význam iba v prípade, ak by bolo preukázané, že sporné nehnuteľnosti označené žalobkyňou boli „dekonfiškované“ (prídelovou listinou, či výmerom) v prospech právneho predchodcu žalobkyne, čo však žalobkyňa hodnoverným spôsobom nepreukázala. Uvedené na základe zisteného skutkového stavu konštatovali súdy nielen v teraz posudzovanom konaní, ale aj v konaní vedenom pod sp. zn. 6C/226/2009. Nastolená otázka účinkov „skonfiškovaných a následne pridelených pozemkov“ tak nepredstavovala rozhodujúce východiska, na základe ktorých odvolací súd formuloval svoje nosné právne závery (pozri k tomu aj bod 17.), hoci sa ňou odvolací súd (aj) zaoberal. Nastolená otázka mala preto povahu (iba) akademickú a hypotetickú, a v časti o dekonfiškácii sporných nehnuteľností v prospech právneho predchodcu žalobkyne nezodpovedala ani skutkovému stavu zistenému súdmi. V neposlednom rade sama polemika dovolateľky s právnymi závermi dovolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

24. Najvyšší súd v neposlednom rade dodáva, že žalobkyňa sa v rozsiahlom dovolaní argumentačne sústredila skôr na to, prečo žalovaní nemohli nadobudnúť vlastníctvo (vydržaním, dedením, či zmluvne). Predmetom žaloby žalobkyne však bola ochrana vlastníctva (§ 126 OZ) ústiaca do petitu o vydanie sporných nehnuteľností na základe toho, že žalobkyňa je vlastníčkou sporných nehnuteľností. Inak povedané v tomto konaní bolo kľúčovým na základe hodnoverných dôkazov preukazujúcich vlastníctvo žalobkyne, poskytnúť jej ochranu tohto vlastníckeho práva a nie to (na čo sa prevažne sústredila žalobkyňa v podanom dovolaní), prečo žalovaní nie sú vlastníckymi sporných nehnuteľností.

25. Dovolací súd odmietne dovolanie, ak a/ bolo podané oneskorene, b/ bolo podané neoprávnenou osobou, c/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d/ nemá náležitosti podľa § 428, e/ neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f/ nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

26. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené odmietol dovolanie žalobkyne podľa § 447 písm. c) a f) CSP.

27. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

28. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.